

A photograph of four young children in an outdoor setting. One child in a blue cap and striped shirt is sitting on a red tricycle. Two other children, one in a red shirt and white cap, and another in a dark blue shirt and grey cap, are pushing the tricycle from behind. A fourth child in a blue shirt and blue cap is standing near a green metal fence in the background. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

LAPSI- JA PERHEPALVELUJEN MUUTOSOHJELMA LAPE

LAPE Oma Häme, projektisuunnittelija Liisa Jormalainen

Hallituksen kärkihanke LAPE

- Lapsi- ja perhepalvelut uudistetaan vuosina 2016-2018 siten, että ne vastaavat nykyistä paremmin lasten, nuorten ja perheiden tarpeita.
- Ensisijaista uudistuksessa on lapsen etu ja oikeudet sekä vanhemmuuden tuki. Näin voidaan vähentää lasten, nuorten ja perheiden eriarvoisuutta.
- Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmaa johtavat sosiaali- ja terveysministeriö (STM) sekä opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM), jonka vastuulla on lasten ja nuorten hyvinvoinnin tuki varhaiskasvatuksessa, koulussa ja oppilaitoksessa. Ohjelman toimeenpanon tuesta vastaa Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL).
- 19 maakunnallista hanketta, joista LAPE Oma Häme siis yksi.
- Hankekausi päättyy 31.12.2018 vaikka sote-uudistus alkaa vasta 1.1.2020

LAPE:n kautta tavoitellut muutokset:

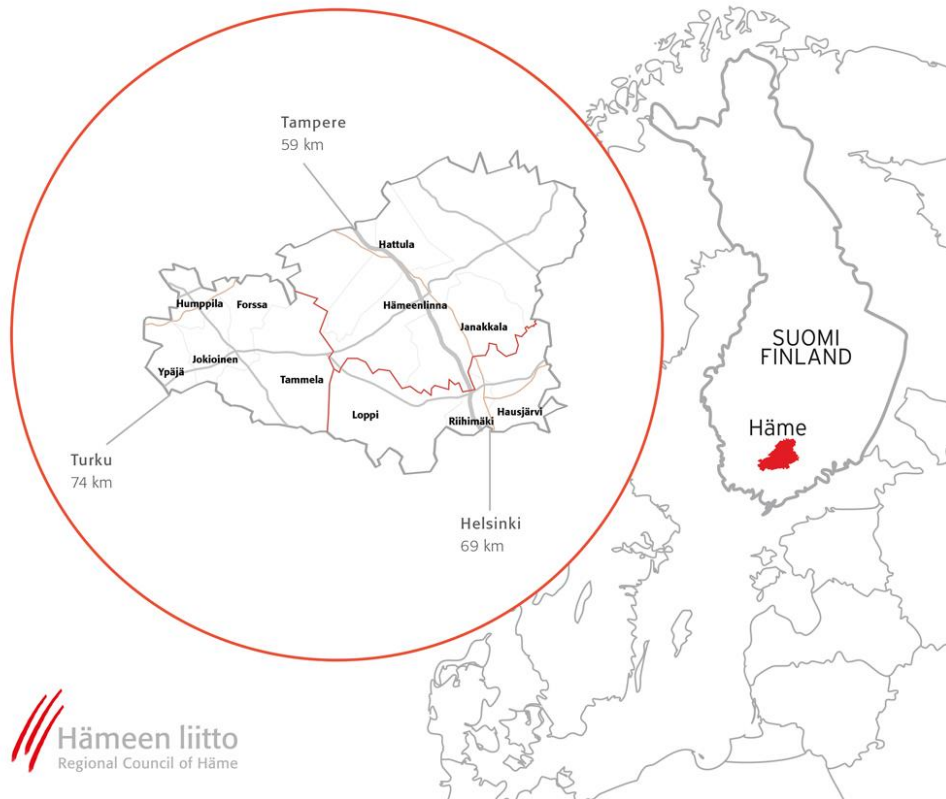
- Kunnissa, itsehallintoalueilla ja valtion viranomaisissa on sitouduttu päätöksenteossa ja palveluissa lapsen oikeuksia edistävään toimintakulttuuriin.
- Kaikki lasten, nuorten ja perheiden palvelut on sovitettu yhteen integroiduksi lapsi- ja perhelähtöiseksi palvelujen kokonaisuudeksi. Muutostyö on käynnistynyt kunnissa ja itsehallintoalueilla.
- Oikea-aikainen palveluiden saatavuus on parantunut, kun tuen painopiste on siirtynyt korjaavista palveluista kaikille yhteisiin, yleisiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä varhaiseen tukeen ja hoitoon.
- Kansallinen ohjaus, lainsäädäntö ja muu johtaminen on uudistettu pysyvän muutoksen tueksi.
- Lasten, nuorten ja perheiden parissa työskentelevien ammattihenkilöiden koulutussisältöjä ja työvälineitä on uudistettu muutosta tukeviksi.
- On saatu aikaan huomattavia kustannussäästöjä vähentämällä korjaavien palveluiden tarvetta ja huoltajuuskiistoja.
- On pystytty vastaamaan kustannusvaikuttavasti lasten ja perheiden hyvinvointitarpeisiin niukkenevien julkisten määrärahojen puitteissa.

Hallituksen kärkihanke LAPE

Muutosta ohjaavat periaatteet

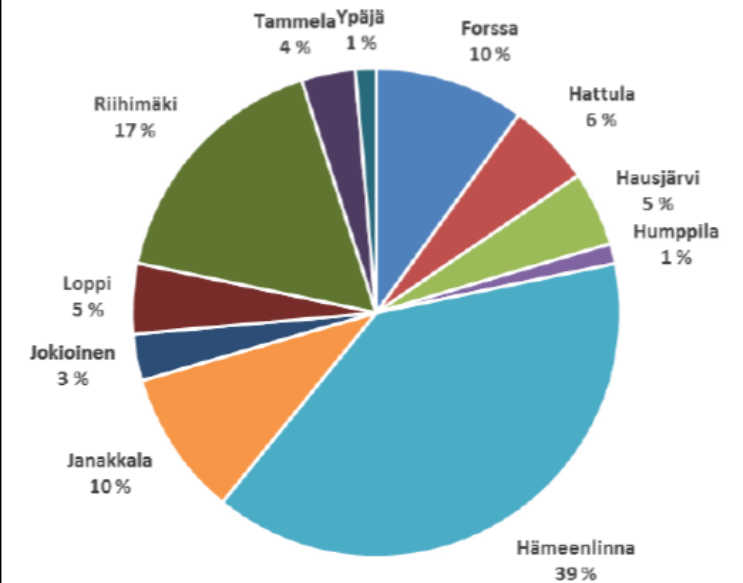

LAPE Oma Häme

Kuntien ennakkoväkiluvut elokuu 2017

Kunta	Asukasmäärä
Forssa	17 201
Hattula	9 646
Hausjärvi	8 527
Humppila	2 303
Hämeenlinna	67 601
Janakkala	16 698
Jokioinen	5 317
Loppi	8 067
Riihimäki	29 058
Tammela	6 160
Ypäjä	2 402
Yhteensä	172 980

Kanta-Hämeen LAPE-tiimi

Satu Raatikainen, projektipäällikkö

- Hankkeen kokonaisvastuu
- Erityis- ja vaativimman tason palveluiden kehittäminen

Liisa Jormalainen, projektisuunnittelija

- Perhekeskustoimintamallin kehittäminen

Mimosa Koskimies, projektisuunnittelija

- Toimintakulttuurin kehittäminen

Jari Pekuri, muutosagentti

- Lasten, nuorten ja perheiden sote-palveluiden kehittäminen
- Muutostyön koordinointi, PR-työ ja innostaminen

Yhteistyössä kehittämistä

- Kanta-Hämeen 11 kuntaa: Forssa, Hattula, Hausjärvi, Humppila, Hämeenlinna, Janakkala, Jokioinen, Loppi, Riihimäki, Tammela, Ypäjä
- Valtionosuusavustuksella 8 kumppania:
 - Hämeen liitto, Ammattiopisto Tavastia, Hämeen ammattikorkeakoulu HAMK, Tampereen yliopisto (yhteiskuntatieteiden tiedekunta/ SOC & JKK), Hämeenlinnan 4H yhdistys, MLL:n Hämeen piiri, Etelä-Hämeen Martat ry
- Ilman valtionosuusavustusta 9 kumppania:
 - Hämeen Setlementti ry, Kanta-Hämeen keskussairaala, Kanta-Hämeen perhetyö ry, Luonto Creations Oy, Parasta Lapsille ry, seurakunnat, Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassos Oy ja UNICEF

Tavoitteet ja toiminta Kanta-Hämeessä

Kehitetään ja edistetään:

- Lasten, nuorten ja perheiden palveluita, jotta ne ovat lähellä arkea, sujuvia, oikea-aikaisia ja vaikuttavia
- Palveluiden painopiste siirtyy korjaavista matalan kynnyksen palveluihin
- Päätäjät ja ammattilaiset osaavat kohdata lapset ja nuoret paremmin, tuntevat lapsen ja nuorten oikeudet ja selvittävät päätöksensä vaikutukset lapsiin ennen niiden tekemistä.
- Maakunnallinen yhteistä ymmärrystä kuntiin jäävien ja maakuntiin siirtyvien lapsiperhepalveluiden yhteistyöstä ja nivelvaiheista
- Kolmannen sektorin toiminnan näkyväksi tekeminen ja yhteistyömallit

>> Maakunnallisen mallin luominen

Toiminta:

- Pilotteja, kokeiluja, toimijoiden yhteen saattamista, sähköisien palvelujen kokeiluja ja mallintamista ja useita muita ketteriä kokeiluja.
- Mikään ei ole liian pientä Oma Hämeen LAPE-hankkeeseen!

Hankkeen kehittämiskokonaisuudet

1. Lapsen oikeuksia ja tietoperusteisuutta vahvistava toimintakulttuurin muutos
2. Perhekeskustoimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto
3. Erityis- ja vaativamman tason palveluiden kehittäminen

Toimintakulttuurin muutos:

- a) ajattelemista uudella tavalla
- b) tekemistä uudella tavalla
- c) johtamista uudella tavalla

>> Onnistumisen edellytys: Toiminnot ja hallinnon kulttuuri muuttuvat

Toimintakulttuurin muutos

- Lapsibudjetointi
- Lapsivaikutusten arviointi päätöksenteossa
- Indikaattorityö > seurataan ja arvioidaan lasten ja perheiden hyvinvointia
- Hyvien työkäytäntöjen paikantaminen ja menetelmäkoulutukset
- Perhekeskustoimintamallin luominen
- Verkostomainen johtaminen

Käytännön toimet: mm. paikallinen ja maakunnallinen työryhmätyöskentely, kehittämisprosessit ja pilotoinnit, menetelmäkoulutukset ja toiminnan jalkauttaminen kuten Vahvuutta vanhemmuuteen koulutukset ja Toimiva lapsi ja perhe –koulutukset, lapsibudjetoinnin ja lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönoton tukeminen kunnissa, hyvien käytäntöjen kokoaminen

Perhekeskustoimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto

- Perhekeskustoimintamallin luominen
- Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen vahvistaminen
- Erotilanteen palvelut
- Omatyöntekijä
- Osallisuuden tukeminen
- Monialainen palveluohjaus
- Konsultaatiomalli
- Kotoutumisen tuki
- Jalkautuvan toimintamallin kehittäminen perus- ja erityispalveluissa

Käytännön toimet: mm. paikallinen ja maakunnallinen työryhmätyöskentely, kehittämisprosessit ja pilotoinnit, Maakunnallinen Nuorisovaltuusto-yhteistyö, 4H:n ja Marttojen kerhot, Kompassi-palvelutarpeen arvioinnin sähköinen työkalu, etäneuvola

Perhekeskusten ekosysteemi Kanta-Hämeessä

Perhekeskuksen malli Palvelut	YHTEINEN TOIMITILA	EI YHTEISTÄ TOIMITILAA	MONITOIMIKESKUKSET	AVOIMET KOHTAAMISPAIKAT
	Monialainen perhekeskus + verkostomainen ja jalkautuva toiminta	Verkostomainen ja jalkautuva toiminta + Monialainen perhekeskus	Esim. Juteini –keskus, Nummikeskus, Lasten ja nuorten talot	Esim. Kumppanuustalo, seurakunnan tilat Ohjaamo, Stage, perhekahvilat, cafe Intola, ym.
Äitiysneuvola	x	X	x	
Lastenneuvola	x	X	x	
Lääkäripalvelut	x	x		
Puheterapia	+	+		
Psykologipalvelut	x	x		
Suun terveydenhuolto	x	x		
Kotipalvelu	x	x	x	x
Perhetyö	x	x		x
Lapsiperheiden sosiaalityö	x	x	x	x
Kasvatus- ja perheneuvonta	x	x		
Lastensuojelu	x	+		
Konsultointi / tiedon jakaminen erityispalveluista	+	+	+	+
Lasten ja nuorten muut palvelut (kunnat)			x	x
Ikäihmisten palvelut				x

Taulukon rastit ovat vain esimerkkejä siitä, mitä palveluja ekosysteemiin voisi kuulua

Erityis- ja vaativamman tason palveluiden kehittäminen

- Maakunnallinen malli erityistason ja perustason yhteistyöhön
- Jalkautuvat palvelut ja konsultaatiomallit

Käytännön toimet: mm. toimintamallien kokoaminen ja jalkauttaminen perustasolle ja lähelle perheiden arkea, yhteiset pajat, prosessien kuvaaminen ja sähköistäminen, Omatyöntekijä ja palveluohjauksen prosessin kehittäminen, Oma Hämeen ICT-kehittämiseen linkittyminen esim. oppilashuoltoryhmän prosessien avaaminen

Kiitos